

هتل بوتیک
حاج رئیس

بوشهر در گذر زمان

قدیمی‌ترین نشانه‌های به‌دست آمده از سکونت در سرزمین بوشهر، به عهد عیلامی و تمدن بین‌النهرین برمی‌گردد. از دوره‌ی هخامنشیان، آثار با ارزشی در اطراف شهر برازجان کشف شده است. در دوره‌ی ساسانیان و در زمان اردشیر بابکان شهر «رام‌اردشیر» در ۲ فرسنگی شهر بوشهر بنا شد که اکنون خرابه‌های آن بنام «ریشهر» معروف است.

بندر بوشهر در زمان نادرشاه، مهم‌ترین پایگاه دریایی و ساخت کشتی‌های جنگی محسوب می‌شد. این بندر در عهد زندیان مرکز اصلی صادرات و واردات کالا و مهم‌ترین منبع درآمد حکومت بود. اعتبار و رونق بازرگانی بندر بوشهر، تنها بندر معتبر زمان قاجار به‌خصوص در زمان ناصرالدین‌شاه، به اوج خود رسید؛ از این‌رو، مهاجرت از مناطق مجاور فزونی گرفت و جمعیت شهر افزایش یافت. شهر بندری سیراف در نزدیکی کنگان نیز یکی از مهم‌ترین بنادر تجاری دوران ساسانی به شمار می‌رفت. کشتیرانی بازرگانی در سیراف رونق بسیاری داشت. بازرگانان سیرافی با چین تجارت داشته و کشتی‌رانان نیز به اسپانیا و انگلستان سفر می‌کردند.

در طول تاریخ، حکمرانان منطقه‌ای و فرمانطقه‌ای نیز به جزیره‌ی خارگ توجه می‌کردند و از زمان عیلامیان، این جزیره محل سکونت بوده است. مهاجرین یونانی نیز زمانی در این جزیره می‌زیستند و معبد خدای دریاها «پوزئیدون» را در این جزیره بنا نهادند.

بر اساس مدارک و اسناد تاریخی، اولین دستگاه چاپ در زمان صفویه وارد بوشهر و نخستین خط تلگراف نیز در این شهر کشیده شد که ایران را به هندوستان و اروپا متصل می‌کرد.

بنیاد ایرانشناسی / استان بوشهر

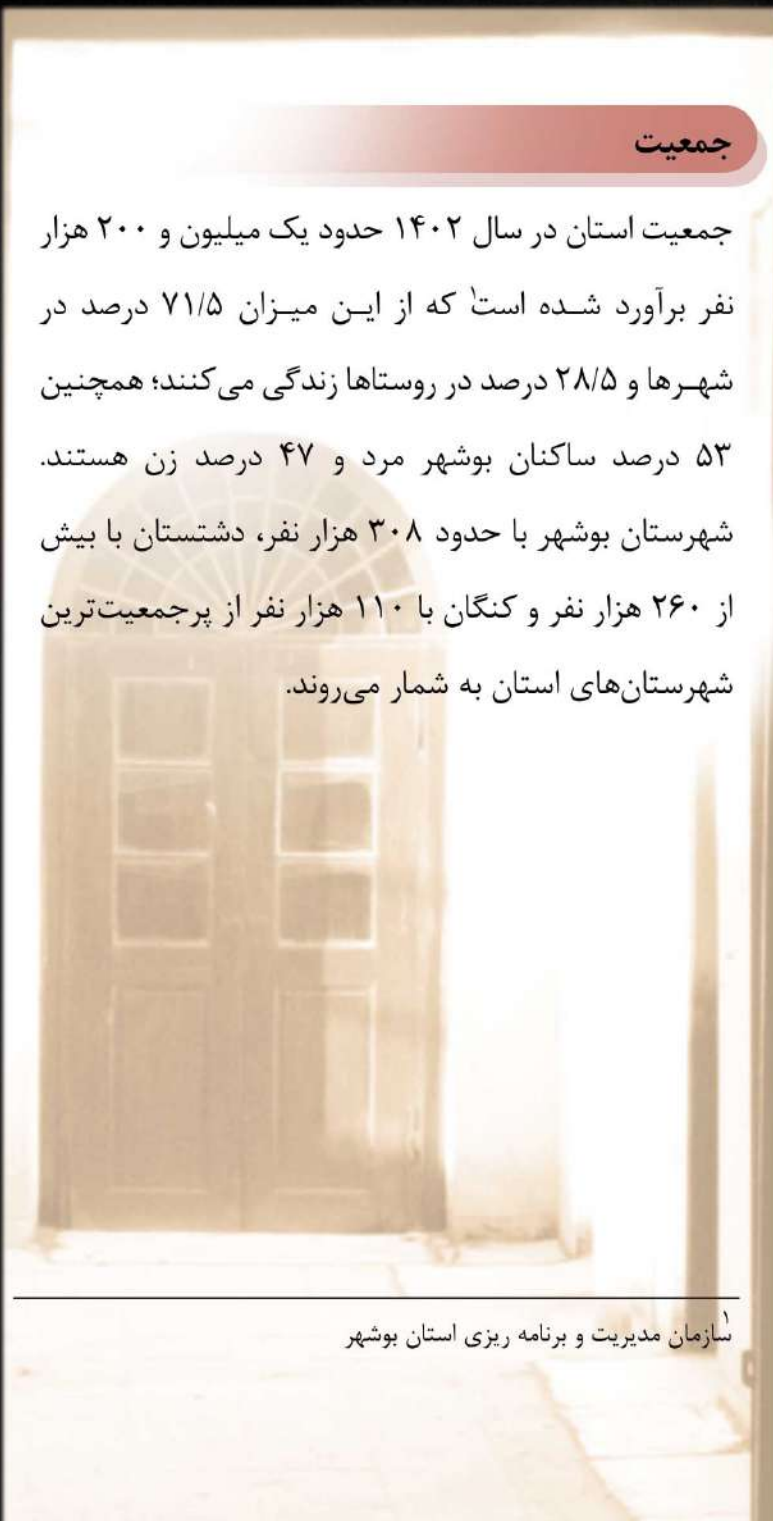
استان بوشهر ۱۰ شهرستان (بوشهر، تنگستان، جم، دشتستان، دشتی، دیر، دیلم، عسلویه، کنگان و گناوه)، ۲۷ بخش، ۵۲ دهستان، ۴۱ شهر و حدود ۹۱۰ آبادی را شامل می‌شود؛ همچنین این استان ۲۲ جزیره و شبه‌جزیره دارد.

جمعیت

جمعیت استان در سال ۱۴۰۲ حدود یک میلیون و ۲۰۰ هزار نفر برآورد شده است^۱ که از این میزان ۷۱/۵ درصد در شهرها و ۲۸/۵ درصد در روستاها زندگی می‌کنند؛ همچنین ۵۳ درصد ساکنان بوشهر مرد و ۴۷ درصد زن هستند. شهرستان بوشهر با حدود ۳۰۸ هزار نفر، دشتستان با بیش از ۲۶۰ هزار نفر و کنگان با ۱۱۰ هزار نفر از پرجمعیت‌ترین شهرستان‌های استان به شمار می‌روند.

^۱ سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان بوشهر

وضعیت آب و هوا

میزان بارندگی استان متغیر و میانگین بلندمدت آن ۲۵۴ میلیمتر است. همچنین میانگین رطوبت ۶۵ درصد و متوسط درجه حرارت سالانه در بلندمدت، ۲۴/۵ درجه‌ی سانتیگراد می‌باشد. گرم‌ترین ماه سال تیرماه و سردترین نیز دی‌ماه است.

استان بوشهر سومین اقتصاد بزرگ کشور و صاحب رتبه‌ی اول درآمد سرانه در ایران است. این استان ترکیبی از بنگاه‌های بزرگ و متنوع مانند نفت، گاز، پتروشیمی، نیروگاه‌ها، کشاورزی، شیلات، معادن، تأسیسات هسته‌ای، صنایع دریایی، فعالیت‌های تجاری را شامل می‌شود. موقعیت استراتژیک آن در خلیج فارس باعث شده تا این استان همیشه از اهمیت خاصی برخوردار باشد.

در این استان حدود ۱۹ درصد کل ذخایر گازی جهان فقط در میدان گازی پارس جنوبی وجود دارد. استان بوشهر، ۸/۶۸ درصد تولید نفت و ۷۳/۱۸ درصد تولید گاز و همچنین ۹۰ درصد صادرات نفت کشور را عهده دار است. به‌طور کلی و براساس ارقام ارزش افزوده‌ی بخش‌های اقتصادی، تولید ناخالص داخلی استان در وهله‌ی اول به بخش نفت و گاز و پتروشیمی و سپس تجارت و بازرگانی متکی است.

در سال ۱۴۰۰ تولید ناخالص داخلی استان بوشهر ۶ درصد از تولید ناخالص داخلی کشور و حدود ۵۲۱۲ هزار میلیارد ریال و معادل ۲۵ میلیارد دلار (با احتساب نسبت دلار به ریال ۴۲۰ هزار ریال) برآورد شده است. بزرگ‌ترین بخش اقتصادی استان؛ صنعت و معدن است که سهم آن از کل اقتصاد استان ۸۷/۵ درصد است. بخش‌های خدمات و کشاورزی به ترتیب ۱۰/۷ درصد و ۱/۸ درصد در GDP استان سهم داشته‌اند. همچنین به ترتیب ۶۱ درصد و ۲۷ درصد از نیروی کار استان بوشهر در بخش‌های خدمات و صنعت مشغول فعالیت هستند.

مهم‌ترین شاخص‌های اقتصادی استان

- رتبه‌ی نخست صادرات غیرنفتی ایران از بنادر ۱۱ گانه‌ی استان؛
- محل استقرار ۷ صنعت بزرگ ملی (نفت، گاز، پتروشیمی، انرژی هسته‌ای، سیمان، شناورسازی، تجهیزات دریایی و شیلاتی)؛
- تولید حدود ۵۰ درصد از تولیدات پتروشیمی ایران در استان بوشهر؛
- محل استقرار مهم‌ترین سکوی صادراتی نفت خام کشور در جزیره‌ی خارگ؛
- وجود ۴ میلیارد تن ذخایر مواد معدنی با مزیت صادراتی؛
- محل استقرار نخستین و تنها نیروگاه هسته‌ای ایران؛
- رتبه‌ی اول تولید میگوی پرورشی در کشور با ظرفیت ۴۵ هزار تن در سال؛
- رتبه‌ی اول تولید گوجه‌فرنگی خارج از فصل با حدود ۷۰۰ هزار تن در سال؛
- رتبه‌ی اول تعداد صنایع تبدیلی خرما در کشور با ۸۹ واحد تولیدی؛
- رتبه‌ی پنجم تولید خرما در کشور با بیش از ۱۶۰ هزار تن در سال؛
- وجود ۳۱۴ اثر تاریخی ثبت شده، جزایر گوناگون، سواحل ماسه‌ای، صخره‌ای و چشمه‌های آب گرم و سرد.

جمعیت برآوردی افراد ۱۵ سال و بیشتر استان بوشهر تقریباً ۸۹۰ هزار نفر است که ۳۹ درصد فعال و ۶۱ درصد غیرفعال هستند. براساس برآورد مرکز آمار ایران در سال ۱۴۰۲، نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر در استان بوشهر ۴۰/۱ درصد و نرخ بیکاری نیز ۷/۸ درصد بوده است. در این سال متوسط نرخ بیکاری کشور ۸/۶ درصد بوده است.

سرمایه‌گذاری خارجی

وجود قابلیت‌های اقتصادی مناسب و فضای کسب‌وکار مطلوب در استان بوشهر، سرمایه‌گذاران خارجی را به خود جلب کرده است. به‌طوری‌که تا پایان سال ۱۴۰۲ در استان بوشهر سرمایه‌گذاری از کشورهای آلمان، افغانستان، مالزی، سنگاپور، امارات متحده عربی، چین، کره جنوبی و روسیه بالغ بر ۲ میلیارد و ۱۵۰ میلیون دلار در قالب ۲۱ طرح سرمایه‌گذاری خارجی در حوزه‌های گوناگون مانند تولید اتیلن، پلی‌اتیلن، متانول، گچ ساختمانی، آمونیاک، اوره، سازه‌های فولادی و ... در این استان سرمایه‌گذاری کرده‌اند.

نرخ باسوادی استان بوشهر ۹۷/۲ درصد است که از متوسط کشوری بالاتر است. همچنین ۲۶۰ هزار دانش‌آموز در مدارس و ۴۷ هزار دانشجو به نسبت ۵۵ درصد مرد و ۴۵ درصد زن در دانشگاه‌ها و مراکز عالی استان در حال تحصیل می‌باشند.

مراکز آموزش عالی استان شامل ۸ دانشگاه و مؤسسه از جمله دانشگاه خلیج فارس، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی، دانشگاه پیام نور، دانشگاه آزاد اسلامی، دانشگاه جامع علمی - کاربردی، دانشکده فنی و حرفه‌ای، آموزش کشتیرانی و ۲ مؤسسه‌ی آموزش عالی غیرانتفاعی است. ۹۷۰ استاد و عضو هیئت علمی در این مراکز مشغول به کار هستند.

حدود ۴ درصد از مردم استان بوشهر در مراکز آموزش عالی تحصیل می‌کنند و بیش از ۲۸ درصد از شاغلین استان، از تحصیلات عالی دانشگاهی برخوردارند. همچنین از جمعیت یک میلیون و ۳۰۰ هزار نفری استان بوشهر، حدود ۲۲۵ هزار نفر تحصیلات عالی دارند.

بالغ بر ۳۰ میلیون تن کالا به ارزش حدودی ۱۱ میلیارد دلار در سال ۱۴۰۲ از گمرکات استان بوشهر صادر شده است. عمده کالای صادراتی شامل محصولات پتروشیمی، میعانات گازی، سیمان و کلینکر، انواع ماهی و میگو، سنگ گچ و گچ بنایی، سبزیجات و صیفی جات تازه بوده است. کشورهای چین، امارات متحده عربی، هند، ترکیه و پاکستان مقاصد اصلی کالاهای صادراتی بوده اند.

در این سال حدود ۷۰۰ هزار تن کالا به ارزش بالغ بر ۲ میلیارد دلار از گمرکات استان بوشهر به کشور وارد شده که عمده کالاهای وارداتی از گمرکات استان، ماژول نمایشگر، قطعات و لوازم یدکی موتورسیکلت و دوچرخه، انواع پارچه و ... بوده است.

کشورهای چین، امارات متحده عربی، فیلیپین، هند و روسیه بیشترین سهم از کشورهای مبدأ کالاهای وارداتی گمرکات استان بوشهر بوده اند.

عمده ی کالاهای صادراتی استان بوشهر میعانات گازی، محصولات پتروشیمی، نفت خام، محصولات معدنی، انواع ماهی و میگو، سیمان و کلینکر، صیفی جات و خرما می باشد.

زیرساخت‌های فرودگاهی

استان بوشهر ۴ فرودگاه عملیاتی دارد که فرودگاه بندر بوشهر جزء قدیمی‌ترین فرودگاه‌های کشور است. تعداد پروازهای فرودگاه‌های بوشهر در سال ۱۴۰۱، ۹۵۸۳ پرواز است که بیش از ۹۹ درصد آن، پروازهای داخلی بوده است. این پروازها در مجموع بیش از ۱ میلیون و ۱۶۶ هزار نفر مسافر جابه‌جا کرده‌اند. میزان کالای جابه‌جا شده از مسیر هوایی در استان نیز در این سال ۸۸۷۲ تن بوده است.

وضعیت فرودگاه‌های استان بوشهر در پایان سال ۱۴۰۱

فرودگاه‌های استان بوشهر	کاربری	تعداد ترمینال	ظرفیت پذیرش مسافر (هزار نفر)	تعداد پروازهای داخلی	تعداد پروازهای خارجی
فرودگاه بین‌المللی شهدای بوشهر	مسافری-تجاری	۲	۱۰۲۰	۳۷۸۷	۱۴
فرودگاه بین‌المللی خلیج فارس عسلویه	مسافری-تجاری	۱	۱۰۰۰	۵۷۰۵	۰

فرودگاه‌های خارگ و بهرگان عموماً پروازهای مربوط به وزارت نفت و پروازهای اضطراری را انجام می‌دهند.

گمرکات استان بوشهر براساس نوع خدمات ارائه‌دهنده و کاربری

ردیف	نام گمرک	صادراتی	وارداتی	ترانزیت
۱	منطقه‌ی ویژه‌ی اقتصادی بوشهر*	*	*	*
۲	منطقه‌ی ویژه‌ی اقتصادی انرژی پارس	*	*	*
۳	کنگان	*	*	
۴	دیر	*	*	*
۵	ریگ	*	*	
۶	جزیره خارگ	*	*	
۷	ديلم	*	*	
۸	بوالخير	*	*	
۹	لاور	*		
۱۰	گناوه	*	*	*

* شامل گمرکات منطقه ویژه شماره ۱ و ۲

گمرکات بندر دلووار، عسلویه و نخل تقی عمدتاً در تجارت ملوانی فعالیت دارند.

زیرساخت‌های حمل و نقل زمینی

تعداد راه‌های استان بوشهر تا انتهای سال ۱۴۰۱، بیش از ۴ هزار و ۴۸۶ کیلومتر بوده است که ۶۹۵ کیلومتر بزرگراه و ۲ هزار و ۳۹۹ کیلومتر راه روستایی را شامل می‌شود. ۹۷۴ کیلومتر از راه‌های این استان ترانزیتی است که این میزان حدود ۴ درصد از کل طول راه‌های ترانزیتی کشور را شامل می‌شود. محورهای مهم ارتباطی استان بوشهر عبارت‌اند از:

- بوشهر - چغادک - برازجان - کازرون - شیراز - تهران؛
- بوشهر - چغادک - خورموج - کنگان - بندر لنگه - بندرعباس؛
- بوشهر - گناوه - بندر دیلم - اهواز؛
- عسلویه - سیراف - جم - فیروزآباد - شیراز.

در سال ۱۴۰۱، ۳۸ شرکت مسافربری داخلی استان بوشهر از ۶ پایانه‌ی مسافری، بیش از ۴ میلیون مسافر را در قالب ۱۲۳ هزار سفر درون استانی و برون استانی جابه‌جا کرده‌اند. ۳ پایانه‌ی باری نیز ۸۷۰۲ هزار تن کالا از مبدأ استان حمل شده است.

سه راهی تنگ ارم محور برازجان- شیراز

زیرساخت‌های بندری

در استان بوشهر ۱۱ بندر تجاری و ۱۴ گمرک فعال وجود دارد. در این بنادر حدود ۲۰۰ شرکت خدمات دریایی، ۲۳۰۰ فروند شناور سنتی با ۱۲ هزار ملوان و خدمه و ۵۰ هزار نفر دارنده‌ی گواهینامه‌ی دریانوردی، فعالیت می‌کنند. مساحت بندری استان بیش از ۱۴ هزار هکتار و طول اسکله‌ها نیز ۱۰ هزار متر است. دو بندر خارگ و مجتمع بندری پارس، غالباً وظیفه‌ی صادرات و واردات محصولات شیمیایی و پتروشیمی صنایع نفت و گاز کشور را بر عهده دارند. مجموع ظرفیت اسمی دیگر بنادر استان مجموعاً ۱۰ میلیون تن در سال است. منطقه‌ی ویژه‌ی اقتصادی بندر بوشهر (منطقه ویژه اقتصادی بوشهر ۱)، بزرگ‌ترین بندر تجاری استان است که ۸,۷۵ میلیون تن ظرفیت تخلیه و بارگیری کالاهای عمومی و ۳۲۰ هزار TEU کانتینر در سال را دارد. اسکله بندر بوشهر با ۲۲ پست اسکله با عمق آب‌خور حداکثر ۱۰ متر، امکان تخلیه کالاهای عمومی، فرآورده‌های نفتی و انواع کانتینر را داشته و در مجتمع بندری نگین امور مرتبط با ترانزیت و صادرات صورت می‌پذیرد.

بندر بوشهر قابلیت پذیرش کشتی، با ظرفیت حدود ۳۰ هزار تن دارد. در این بندر ۳ پروژه‌ی مهم به منظور توسعه و افزایش ظرفیت آغاز شده و در آینده امکان پهلویی‌گیری شناورهای ۵۰ هزار تنی نیز وجود دارد.

زیرساخت‌های انرژی

گاز

استان بوشهر با بیش از ۱۳ هزار میلیارد متر مکعب ذخایر اولیه‌ی گاز، به تنهایی سهمی معادل ۶۷ درصد کل ذخایر گاز کشور را به خود اختصاص داده است. گاز طبیعی در استان از پالایشگاه‌های فجر جم و پارس جنوبی، شامل فازهای ۱ الی ۱۲ حاصل می‌شود.

میزان مصرف گاز طبیعی حدود ۱۸ میلیارد متر مکعب است که ۹۶,۲ درصد از این میزان در پتروشیمی‌ها و نیروگاه‌ها و مابقی را مشترکین خانگی، تجاری، اداری، صنایع عمده و دیگر صنایع مصرف می‌کنند. همچنین تقریباً تمامی نقاط شهری و روستایی استان بوشهر به گاز طبیعی دسترسی دارند.

برق

انرژی برق تولیدی استان از طریق ۷ نیروگاه برق با ظرفیت اسمی ۵۶۱۸ مگاوات تأمین می‌شود. این نیروگاه‌ها شامل ۲ نیروگاه سیکل ترکیبی، ۴ نیروگاه گازی و یک نیروگاه اتمی در بوشهر را شامل می‌شود؛ همچنین مراحل ساخت ۲ نیروگاه اتمی جدید نیز در بوشهر آغاز شده است.

آب

میزان مصرف آب در استان بوشهر حدود ۸۸ میلیون متر مکعب است. تعداد انشعاب نیز بیش از ۳۴۳ هزار انشعاب بوده که ۹۰ درصد آن خانگی و ۱۰ درصد صنعتی و تجاری می‌باشد. طی برنامه‌های ششم و هفتم احداث ۱۸ واحد آبشیرین‌کن پیش‌بینی شده که از این تعداد ۶ واحد به بهره‌برداری رسیده است.

زیرساخت‌های پست و مخابرات

تعداد ۲۶۴ دفتر شرکت پست جمهوری اسلامی در استان بوشهر فعالیت دارند. میانگین پوشش مساحتی هر واحد پستی ۹۱ کیلومتر و میانگین پوشش جمعیتی آن‌ها حدود ۳۸۸۹ نفر بوده است. همچنین تعدادی شرکت‌های پست خصوصی نیز در استان فعال هستند. در سال ۱۴۰۰، ۹۳ درصد کاربران از تلفن همراه، ۱۹ درصد از رایانه و ۸۳ درصد از اینترنت استفاده می‌کرده‌اند.

پایان سال ۱۴۰۱، حجم سپرده و مانده تسهیلات بانک‌های استان بوشهر به ترتیب ۱۰۸۵ و ۶۸۲ هزار میلیارد ریال بوده و نسبت مانده تسهیلات به سپرده نیز برابر ۶۳ درصد بوده است. در این سال، سرانه سپرده و تسهیلات بانک‌های استان با کسب رتبه‌ی دوم و چهارم کشور به ترتیب ۹۰۳ و ۵۲۲ میلیون ریال بوده است.

سهم بخش‌های اقتصادی استان بوشهر از تسهیلات اعطایی در سال ۱۴۰۱ (درصد)

خدمات بیمه‌ای

در سال ۱۴۰۱، ضریب نفوذ بیمه در استان بوشهر، ۴ درصد و حق بیمه‌ی سرانه ۱۸,۳ میلیون ریال و سهم شرکت‌های بیمه‌ای استان بوشهر از حق بیمه‌ی تولیدی و خسارت پرداختی، حدود ۱,۳ درصد بوده است. استان بوشهر ۳۹ شعبه شرکت بیمه‌ای فعال دارد. تعداد کل نمایندگی‌های فعال این شرکت‌ها ۱۳۵۷ و تعداد کارگزاران بیمه ۳ دفتر بوده است. به‌طور متوسط، در هر نقطه‌ی شهری این استان ۲۸ مرکز فروش بیمه فعالیت می‌کنند.

بهداشت و درمان

خدمات درمانی استان بوشهر در ۱۸ بیمارستان و مرکز درمانی ارائه می‌شود و به‌ازای هر ۶۲ هزار نفر، یک بیمارستان و به‌ازای هر ۷۲۰ نفر، یک تخت فعال بیمارستانی وجود دارد.

تعداد پزشکان استان بالغ بر ۱۱۲۰ نفر و شاخص نسبت پزشک به ده هزار نفر جمعیت، عدد ۱۰ است. تعداد ۴۸۵ فوق‌تخصص، ۳۵۴ پزشک متخصص، ۱۱۳ دندان‌پزشک و ۱۶۵ داروساز فعالیت می‌کنند. همچنین ۸۶ آزمایشگاه، ۱۲۰ مرکز توان‌بخشی و فیزیوتراپی، ۶۰ مرکز پرتونگاری و رادیولوژی و ۱۵۳ داروخانه در استان بوشهر فعال هستند.

منطقه‌ی آزاد بوشهر

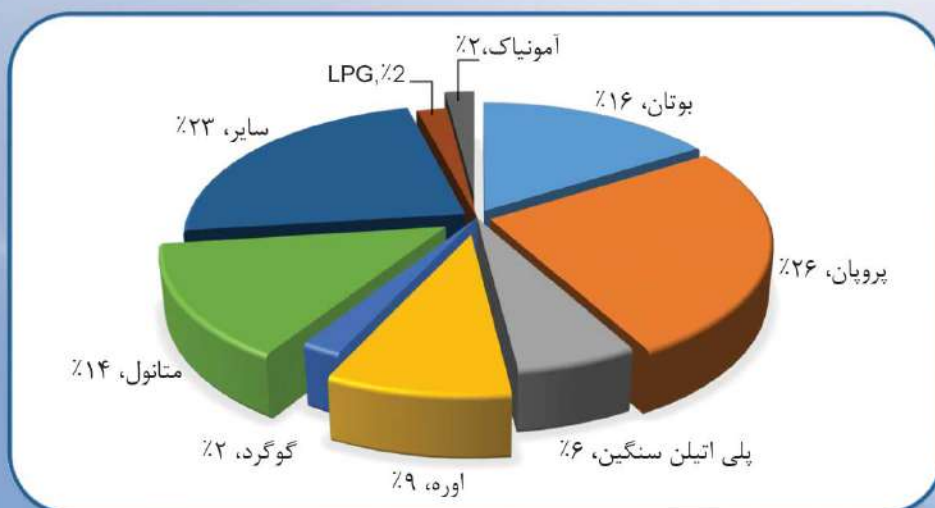
مساحت این منطقه حدود ۲۷ هزار هکتار است و تعدادی روستا و کل مساحت منطقه‌ی ویژه‌ی اقتصادی ۱ و ۲ و شهرک صنعتی ۱ و ۲ بوشهر را نیز دربرمی‌گیرد. منطقه‌ی آزاد بوشهر به‌دلیل وجود جزایر عباسک و صدف، مجتمع بندری نگین، صنایع دریایی صدرا، سایت پرورش میگوی شیخ و هم‌جواری با فرودگاه بین‌المللی شهدای خلیج فارس، موقعیت منحصر به فردی برای توسعه دارد. در دی‌ماه ۱۴۰۱، اساسنامه‌ی منطقه‌ی آزاد بوشهر به تصویب رسیده و پس از تکمیل مطالعات و تعیین اعضای هیات مدیره و مدیرعامل، فعالیت آن به صورت رسمی آغاز می‌گردد.

مناطق ویژه‌ی اقتصادی استان بوشهر

۴ منطقه‌ی ویژه‌ی اقتصادی مصوب در استان بوشهر وجود دارد که از این بین، منطقه‌ی ویژه‌ی اقتصادی شمال استان بوشهر با مسئولیت شرکت شهرک‌های صنعتی، منطقه‌ی ویژه‌ی اقتصادی انرژی پارس با مسئولیت سازمان منطقه‌ی ویژه‌ی اقتصادی انرژی پارس، منطقه‌ی ویژه‌ی اقتصادی - تجاری بوشهر ۱ با مسئولیت سازمان بنادر و دریانوردی و منطقه‌ی ویژه‌ی اقتصادی - تجاری و صنعتی بوشهر ۲ با مسئولیت شرکت عمران و توسعه‌ی بوشهر، فعال هستند.

در سال ۱۳۷۷، منطقه‌ی ویژه‌ی اقتصادی انرژی پارس در محدوده‌ی ۵۴,۶۵ هزار هکتاری در حاشیه‌ی خلیج فارس در جنوب استان بوشهر تأسیس شد. این منطقه شامل: منطقه‌ی پارس ۱ (پارس جنوبی) با مساحت ۲۱,۸۶ هزار هکتار در شهرستان عسلویه، پارس ۲ (کنگان) با مساحت ۱۶,۷۸ هزار هکتاری در شهرستان کنگان و پارس ۳ (پارس شمالی) با مساحت ۱۶ هزار هکتاری در محدوده‌ی شهرستان‌های دیر، دشتی، تنگستان و بوشهر می‌باشد. میدان گازی پارس جنوبی ۸ درصد از ذخایر گاز جهان و ۵۰ درصد از ذخایر گاز ایران و ۷۰ درصد از گاز تولیدی کشور را در خود جای داده است. ظرفیت تولید گاز خام در پارس جنوبی ۷۰۰ میلیون متر مکعب است.

درصد ارزی صادرات سال ۱۴۰۱ گمرک سازمان منطقه‌ی ویژه‌ی اقتصادی انرژی پارس

معرفی سایت‌های منطقه‌ی ویژه‌ی اقتصادی انرژی پارس

- منطقه‌ی پارس ۱ (پارس جنوبی)، ۱۶ فاز فرآوری گاز، ۱۵ مجتمع پتروشیمی، صنایع پائین‌دستی پتروشیمی، دیگر صنایع مرتبط و صنایع نیمه‌سنگین را شامل می‌شود. در این منطقه فازهای ۱ تا ۱۰ و همچنین فازهای پالایشگاهی ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۲۰ و ۲۱ اجرا شده‌اند.
- منطقه‌ی پارس ۲ (کنگان)، ۱۱ فاز پالایشگاهی و یک طرح LNG موسوم به IRAN LNG را شامل می‌شود. فازهای ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴، ۱۹، ۲۲، ۲۳ و ۲۴ نیز در این منطقه اجرایی شده‌اند.
- منطقه‌ی پارس ۳ (پارس شمالی)، به‌منظور پشتیبانی از طرح توسعه‌ی برخی میداین مهم هیدروکربوری، احداث شده است. میدان‌های گازی پارس شمالی، گلشن، فردوس و فرزاد A و B در این حوزه‌ی قرار دارند.

امکانات و زیرساخت‌های منطقه‌ی ویژه‌ی اقتصادی انرژی پارس

- فرودگاه بین‌المللی خلیج فارس
- تعداد ۴ واحد آبشیرین‌کن برای مصارف منطقه‌ای و صنعتی با مجموع تولید بیش از ۳ میلیون و ۵۰۰ هزار متر مکعب در روز
- تعداد ۹ نیروگاه برق با ظرفیت اسمی ۵۷۸۰ مگاوات در سال
- مجتمع بندری پارس، شامل بندر خدماتی، بندر پتروشیمی پارس و گویه‌های شناور SBM و جمعاً ۲۵ پُست‌اسکله
- بندر پتروشیمی پارس با ۱۵ پُست‌اسکله (۶ اسکله مایعات و ۲ اسکله مایعات گازی و ۶ اسکله جامدات) با آبخور ۱۵ الی ۳۲ متر و ظرفیت کل ۳۵ میلیون تن در ۲ فاز بهره‌برداری شده است. سالیانه قریب به ۱۲۰۰ فروند کشتی در این بندر تردد می‌کنند.

- **سایت صنایع پایین‌دستی:** سایتی به وسعت یک هزار هکتار برای استقرار و توسعه‌ی صنایع پایین‌دست از قبیل پلیمرها، لاستیک، پلاستیک، الیاف مصنوعی، نساجی و ... در نظر گرفته شده است.
- **سایت صنایع دریایی:** زمینی به وسعت ۱۰۰ هکتار در غرب اراضی منطقه برای ساخت، نصب و تعمیر انواع سازه‌های دریایی، تأسیسات ساحلی و تجهیزات مرتبط با بنادر کشتیرانی تعیین شده است.
- **فازهای پالایشگاهی:** هم‌اکنون ۱۸ فاز از مجموع ۲۴ فاز پالایشگاهی (معادل ۲۸ فاز) در منطقه‌ی ویژه‌ی اقتصادی انرژی پارس، در حال بهره‌برداری و ۶ فاز نیز در حال توسعه است. هر فاز روزانه معادل ۴۰ هزار بشکه میعانات گازی و ۲۰۰ تن گوگرد تولید می‌کند. در فاز ۴ و ۵ علاوه بر این محصولات، عملیات استحصال (اتان و بوتان و پروپان) به‌صورت مایع انجام می‌شود.

عملیات بارگیری میعانات گازی

تعداد و حوزه فعالیت شرکت‌های مستقر در منطقه پارس

- از مجموع ۱۳ پالایشگاه دولتی مستقر در منطقه، ۸ پالایشگاه در منطقه‌ی پارس ۱ (عسلویه) و ۵ پالایشگاه در منطقه‌ی پارس ۲ (کنگان) در حال بهره‌برداری هستند.
- از مجموع ۵۵ شرکت فعال در صنعت پتروشیمی مستقر در منطقه، ۲۳ شرکت در حال بهره‌برداری و ۳۲ شرکت در مرحله‌ی اجرای طرح هستند.
- تعداد شرکت‌های تأمین‌کننده‌ی یوتیلیتی موردنیاز صنایع پتروشیمی، ۳ شرکت است.

مزایای سرمایه گذاری

- وجود زیرساخت‌های عمومی شامل مجتمع بندری پارس برای صادرات و واردات کالا، فرودگاه بین‌المللی خلیج فارس، پایانه‌ی حمل‌ونقل کالا و مسافر؛
- وجود تأسیسات زیربنایی شامل خطوط لوله‌ی انتقال خوراک و محصولات، پست‌های انتقال برق، سهولت تأمین آب مورد نیاز شرکت‌های سرمایه‌گذار؛
- دسترسی آسان به خوراک و مواد اولیه که حاشیه‌ی سود شرکت‌های سرمایه‌گذار را افزایش می‌دهد؛

منطقه‌ی ویژه‌ی اقتصادی بوشهر در اسفند ۱۳۷۶ با تخصیص یک هزار و ۸۸۰ هکتار از اراضی ملی ایجاد شد و در سال ۱۳۹۲ برای توسعه‌ی فعالیت‌های این منطقه، محدوده‌ی طرح توسعه به وسعت ۲۷۰۰ هکتار در شمال بزرگراه بوشهر - برازجان مصوب شد. منطقه ویژه اقتصادی بوشهر شامل دو منطقه جغرافیایی مجزا به نام‌های منطقه ویژه اقتصادی بوشهر ۱، شامل محدوده بندر بوشهر به وسعت کلی ۵۶۷ هکتار و منطقه ویژه اقتصادی بوشهر ۲، شامل منطقه‌ای به وسعت تقریبی ۱۸۸۰ هکتار واقع در بزرگراه خلیج فارس (بوشهر - شیراز) و منطقه‌ای به وسعت ۲۸۰۰ هکتار در حد فاصل جاده اصلی بوشهر و جزیره صدرا مجموعاً به مساحت ۴۶۸۰ هکتار در فاصله ۵ کیلومتری بوشهر، می‌باشد.

پس از تصویب منطقه آزاد صنعتی - تجاری بوشهر، تقریباً تمامی اراضی منطقه ویژه بوشهر، بخشی از این منطقه آزاد می‌باشد.

زیرساخت‌ها و امتیازات خاص منطقه ویژه اقتصادی ۱

- برخورداری از مزایا و تسهیلات قانونی مناطق ویژه اقتصادی بندری؛
- امکان توسعه اراضی و محوطه‌های بندری در مجتمع بندری نگین تا بیش از ۵۰۰ هکتار؛
- کوتاه‌ترین فاصله به مراکز تولید و مصرف استان‌های فارس، اصفهان و کهگیلویه و بویراحمد؛
- نزدیکترین بندر ایران به کشورهای حوزه خلیج فارس (قطر، بحرین و عربستان)؛
- وجود صنایع کشتی‌سازی و فراساحل و امکان سرویس‌دهی به شناورها؛
- بزرگ‌ترین بندر واردات و صادرات میوه کشور با دارا بودن سردخانه ۵۰۰۰ تنی دودمداره؛
- داشتن مزیت در زمینه صادرات مواد شیمیایی و تثبیت صادرات این مواد از بندر بوشهر؛
- قرار گرفتن در مسیر دریایی ترانشیپ کالا و کانتینر بین بنادر منطقه خلیج فارس؛
- برخورداری از ۴۵۰ پلاگ برق جهت پشتیبانی و انبارش کانتینرهای یخچالی؛
- برخورداری از تخفیفات ویژه صادرات آبزیان؛
- وجود پایانه تخصصی صادرات و ترانزیت کالا از جمله مواد معدنی و نفتی.

زیرساخت‌ها و امتیازات خاص منطقه ویژه اقتصادی ۲

- نزدیک بودن به فرودگاه بین‌المللی بوشهر؛
- امکان ترانزیت صادراتی و وارداتی کالاها از مسیر هوایی، دریائی و زمینی؛
- پائین بودن هزینه‌های انبارداری و دپوی کالاها؛
- نزدیک بودن به مناطق تولید محصولات کشاورزی مانند خرما و صیفی‌جات و آبریان؛
- وجود زیرساخت‌های اقتصادی نظیر آب، برق، گاز، تلفن و جاده‌ی دسترسی در منطقه؛
- وجود ۵۳۰ هزار متر مربع انبار مسقف و روباز و محوطه‌های کانتینری؛
- صدور مجوز زیست‌محیطی برای ۷۶۰ هکتار از اراضی منطقه‌ی ویژه‌ی اقتصادی بوشهر در سال ۱۴۰۰؛
- استقرار دفاتر بانک، بیمه و گمرک؛

شرکت‌های فعال در منطقه‌ی ویژه‌ی اقتصادی بوشهر

- فعالیت ۷۸ شرکت، شامل ۳۶ شرکت صنعتی و ۴۲ شرکت خدماتی در منطقه‌ی ویژه‌ی اقتصادی بوشهر؛
 - استقرار و فعالیت ۵ شرکت نفتی در منطقه با ظرفیت ۱۰۵ هزار متریک تن مخزن (دپوی نفتی و تولید)؛
 - فعالیت ۸ آزمایشگاه همکار (استاندارد) متخصص در زمینه‌های گوناگون؛
 - فعالیت ۷ شرکت در بخش صادرات؛
- شرکت‌های فعال در منطقه‌ی ویژه‌ی اقتصادی بوشهر، در حوزه‌های شیمیایی، الکترونیک، سلولزی، فلزی، غیرفلزی، مواد غذایی، خدمات، ترمینال کانتینری و انبارهای مسقف و روباز فعالیت دارند.

این منطقه با رویکرد تخصصی نفت و گاز و پتروشیمی به مساحت ۳۹۰۰ هکتار در فاصله ۱۵ کیلومتری جنوب شهر دیلم قرار دارد.

ویژگی‌های خاص منطقه ویژه اقتصادی شمال استان

- دسترسی به خوراک متان از طریق خطوط گاز سراسری در فاصله ۱۷ کیلومتری؛
- دسترسی به اتیلن از طریق خط اتیلن غرب در فاصله ۱۷ کیلومتری؛
- همجواری با خطوط انتقال نفت بهرگان (کمتر از ۱۶ کیلومتر)؛
- فاصله تا فرودگاه شرکت ملی نفت (فلات قاره بهرگان) ۱۴ کیلومتر؛
- استقرار مابین ۲ هاب پتروشیمی کشور عسلویه و ماهشهر؛

- فاصله تا فرودگاه‌های بوشهر، ماهشهر و اهواز به ترتیب ۱۶۸ و ۱۶۰ و ۲۷۰ کیلومتر؛
- هم‌جواری با خلیج فارس و دسترسی به آب‌های آزاد (۱۳ کیلومتر مرز آبی با خلیج فارس)؛
- قرار گرفتن در کنار بزرگراه بوشهر به خوزستان؛
- فاصله با بنادر تجاری دیلم و گناوه و بوشهر در فواصل ۲۰ و ۵۰ و ۱۶۰ کیلومتری؛
- اخذ مجوز تخصیص ۳۰۰ هزار بشکه نفت خام در روز؛
- اخذ مجوز تخصیص خوراک گاز متان به میزان ۲۰ میلیون متر مکعب در روز؛
- اخذ مجوز ارزیابی زیست‌محیطی منطقه از سازمان حفاظت محیط‌زیست کشور؛
- تصویب طرح جامع و فاز اول و دوم شهرسازی منطقه توسط دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد؛
- مجوز برداشت آب از دریا به میزان ۴۹۲۹ میلیون متر مکعب از وزارت نیرو و امکان استقرار صنایع آب‌بر در منطقه؛
- اخذ اسناد مالکیت و اسناد تفکیکی منطقه.

اولویت‌های سرمایه‌گذاری در منطقه ویژه اقتصادی شمال استان

- واحدهای بالادستی پتروشیمی؛
- اولفین، آروماتیک، متانول، کلرو آلکالی، MTO، MTP؛
- واحدهای میانی و پایین‌دستی پتروشیمی؛
- زنجیره متانول، زنجیره اتیلن، زنجیره پروپیلن، زنجیره آروماتیک و دیگر صنایع مرتبط؛
- واحدهای پشتیبانی و utility؛
- واحدهای تولید آب‌شیرین‌کن، آب‌خنک‌کننده، تولید برق، تولید بخار، هوا SPM.

مشوق‌های سرمایه‌گذاری در مناطق ویژه اقتصادی

- ورود کالا از مناطق مذکور برای مصرف داخلی، تابع مقررات صادرات و واردات خواهد بود. صدور کالا از این مناطق بدون هیچ‌گونه تشریفاتی انجام خواهد شد.
- ورود کالا از خارج از کشور یا مناطق آزاد تجاری - صنعتی به منطقه با کمترین تشریفات گمرکی و ترانزیت داخلی کالای وارد شده به منطقه، براساس مقررات انجام خواهد شد.
- ورود کالا به این مناطق واقع در مبادی ورودی کشور، بدون هرگونه تشریفات گمرکی انجام خواهد شد.
- کالاهای وارد شده از خارج یا از مناطق آزاد تجاری - صنعتی یا مناطق دیگر به این منطقه، می‌توانند بدون هرگونه تشریفات از کشور خارج شوند.
- مدیریت منطقه می‌تواند پس از طبقه‌بندی و ارزش‌گذاری منطقه، حق استفاده از قسمت‌های آن را به اشخاص حقیقی یا حقوقی واجد شرایط واگذار کند.
- صاحبان کالاهای وارد شده به منطقه می‌توانند تمام یا قسمتی از کالای خود را برای ورود موقت به داخل کشور به گمرک اظهار و با انجام مقررات، ترخیص کنند.
- اگر پردازش کالاهای وارد شده به منطقه به میزانی باشد که تغییر تعرفه‌ی گمرکی کالاهای مذکور را موجب شود، میزان سود بازرگانی مربوط به کالاهای فوق برای ورود به دیگر نقاط کشور، تنها معادل سود بازرگانی مواد اولیه و قطعات وارداتی به‌کاررفته در آن خواهد بود، محاسبه و دریافت می‌شود.

● مدیریت منطقه، قبض انبار تفکیکی معامله‌پذیر صادر خواهد کرد؛ بدین ترتیب، وارد کنندگان کالا به مناطق می‌توانند تمام یا قسمتی از کالای خود را در مقابل آن به دیگران واگذار کنند؛ در این صورت، دارنده‌ی قبض انبار تفکیکی، صاحب کالا خواهد بود.

● مدیریت هر منطقه مجاز است حسب درخواست متقاضی، به منظور صدور گواهی مبدا برای کالاهایی که از منطقه خارج می‌شوند، با تایید گمرک ایران اقدام کند.

● کلیه‌ی کالاهایی که برای تولید یا خدمات ضروری منطقه وارد می‌شوند، از شمول مقررات عمومی صادرات و واردات مستثنی هستند. واردات کالاهای مذکور به دیگر نقاط کشور، تابع مقررات صادرات و واردات خواهد بود.

● واردات درصدی از کالاهای تولید شده به داخل کشور در مناطق موضوع بند (د) تبصره (۲۵) قانون برنامه دوم توسعه‌ی اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، مجاز است. این واردات با نسبتی از مجموع ارزش افزوده و مواد و قطعات داخلی به کاررفته به قیمت کل کالای تولیدی، بدون هرگونه محدودیتی و بدون نیاز به ثبت سفارش و گشایش اعتبار، انجام می‌شود.

● کالاهای تولید شده در مناطق ویژه‌ی اقتصادی و مواد اولیه و قطعات منفصله‌ی وارد شده از منطقه‌ی یاد شده به داخل کشور، به دلیل استفاده نکردن از منابع و سهمیه‌ی ارزی کشور، مشمول ضوابط قیمت‌گذاری نیستند.

در استان بوشهر ۱۰ شهرک صنعتی و ۹ ناحیه‌ی صنعتی فعال وجود دارد که به‌علت رشد تقاضای سرمایه‌گذاری و کمبود زمین صنعتی در استان، ۵۵۷ هکتار اراضی به شهرک‌ها و نواحی صنعتی اضافه شده است؛ همچنین ایجاد ۳ شهرک تخصصی انرژی‌های بازگشت‌پذیر تا پایان برنامه‌ی هفتم توسعه کشور در شهرستان‌های دشتستان، دشتی، تنگستان پیشنهاد شده است.

معافیت‌ها

- ۱- معافیت مالیاتی شهرک‌های صنعتی واقع در مناطق توسعه یافته، حدود ۷ سال است.
- ۲- معافیت مالیاتی در شهرک‌ها و نواحی صنعتی واقع در مناطق کمتر توسعه یافته، حدود ۱۳ سال است (مابقی شهرک‌ها و نواحی صنعتی استان مشمول این معافیت می‌شوند).

شهرک صنعتی بوشهر

شهرک صنعتی کنگان

مزایای استقرار صنایع در شهرک‌ها و نواحی صنعتی

- بی‌نیازی از کسب مجوز جداگانه از ادارات و سازمان‌های متعدد؛
- مستثنی بودن شهرک‌ها و نواحی از قانون شهرداری‌ها؛
- دسترسی آسان و سریع به راه، آب، برق، گاز، تصفیه‌خانه فاضلاب، مخابرات، اینترنت و باسکول؛
- پرداخت نقد و اقساط هزینه‌های حق بهره‌برداری تأسیسات؛
- امکان استفاده از معافیت‌های مالیاتی؛
- معافیت واردات ماشین‌آلات خط تولید از پرداخت حقوق ورودی؛
- امکان استفاده از خدمات نرم‌افزاری (مشاوره‌ای، فنی‌مهندسی، مدیریتی و ...)
- حمایت از صنعتگران برای تأمین وثیقه (ترهین سند زمین شهرک صنعتی در تسهیلات بانکی)؛
- حمایت از برگزاری دوره‌های آموزشی و تورهای صنعتی؛
- حمایت از تشکیل شرکت‌های مدیریت صادرات (EMC) و کنسرسیوم‌های صادراتی؛
- حمایت برای اخذ استانداردها و گواهی‌نامه‌های ملی و بین‌المللی؛
- انجام مطالعات پیش‌امکان‌سنجی به‌منظور جذب شریک خارجی؛
- حمایت از مشاوران برای جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی؛
- حمایت از حضور و بازدید از نمایشگاه‌های داخلی و خارجی و اعزام هیئت‌های صنعتی - تجاری؛

وضعیت زیرساخت‌ها در شهرک‌ها و نواحی صنعتی استان بوشهر

امکانات و زیرساخت‌های اولیه شامل آب، برق، اینترنت، راه دسترسی و تلفن ثابت در همه‌ی شهرک‌ها و نواحی صنعتی استان بوشهر وجود دارد. همچنین گاز طبیعی برای استفاده در واحدهای صنعتی برای استفاده همه‌ی شهرک‌ها و نواحی استان به‌جز شهرک صنعتی آهرم و نواحی صنعتی دریایی و جم در دسترس است. سیستم تصفیه‌خانه‌ی فاضلاب نیز در شهرک‌های صنعتی بوشهر ۲ و برازجان فعال است.

شرکت هووراش- تولید غذای میگو و آبزیان

معرفی شهرک‌ها و نواحی صنعتی استان

ردیف	نام شهرک	مساحت (هکتار)	تعداد واحدهای فعال	فعالیت	فاصله تا مرکز استان	فاصله تا فرودگاه	فاصله تا گمرک (کیلومتر)	فاصله تا نزدیکترین شهرستان (کیلومتر)
۱	شهرک صنعتی بوشهر ۲	۴۰۳	۱۹۲	صنایع غذایی	۸	۸	۸	۸
۲	شهرک صنعتی بوشهر ۱	۴,۷	۲۵	صنایع غذایی	۲	۲	۲	۲
۳	شهرک صنعتی برازجان	۱۴۸	۷۷	صنایع غذایی	۶۵	۶۵	۶۵	۳
۴	شهرک صنعتی بندر ریگ	۷۷,۶	۳۱	صنایع کانی غیرفلزی	۱۵۵	۶۰	۱۵	۱۵
۵	شهرک صنعتی دلوار	۹۵,۵	۹	صنایع شیلاتی	۳۰	۳۰	۱۵	۱۵
۶	شهرک صنعتی دیلم	۲۶۰	۸	صنایع غذایی	۲۰۰	۲۰	۵	۵
۷	شهرک صنعتی اهرم	۱۵۰	-	صنایع فلزی	۵۷	۵۷	۲۵	۵
۸	شهرک صنعتی خورموج	۱۰۲,۲	۹	صنایع شیمیایی	۸۰	۸۰	۸۰	۵
۹	شهرک صنعتی کنگان	۷۷	۱۴	صنایع عمومی	۲۲۰	۷۶	۳	۳
۱۰	شهرک صنعتی دیر	۲۱۹	۳	صنایع شیمیایی	۲۰۰	۷۸	۱۰	۱۰
۱۱	ناحیه صنعتی دریایی بوشهر	۳۰	۳	صنایع فلزی	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵
۱۲	ناحیه صنعتی لمبدان	۱۱	۷	صنایع غذایی	۱۸۳	۹۰	۱۷	۱۷
۱۳	ناحیه صنعتی چغادک	۶	۶	صنایع غذایی	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰
۱۴	ناحیه صنعتی گز بلند	۲۶	۱۰	صنایع غذایی	۴۵	۴۵	۴۵	۲۰
۱۵	ناحیه صنعتی بنه گز	۳۱	۸	صنایع غذایی	۳۰	۳۰	۳۰	۱۵
۱۶	ناحیه صنعتی دشتی	۱۳	۹	صنایع غذایی	۸۰	۸۰	۸۰	۵۰
۱۷	ناحیه صنعتی بويرات	۲۱	۳	صنایع شیمیایی	۱۹۰	۱۵	۱۰	۱۰
۱۸	ناحیه صنعتی بنک	۲۰	۳۲	صنایع غذایی	۱۹۴	۸۵	۶	۶
۱۹	ناحیه صنعتی جم	۱۴	تازه تاسیس	صنایع غذایی	۲۷۵	۵	۶۰	۵

قیمت مصوب اراضی و نحوه‌ی واگذاری زمین در شهرک‌ها و نواحی صنعتی*

ردیف	نام شهرک / ناحیه صنعتی	نام شهرستان	قیمت مصوب سال ۱۴۰۲ (ریال برای هر مترمربع)
۱	شهرک صنعتی بوشهر ۲	بوشهر	۸,۲۸۲,۰۰۰
۲	شهرک صنعتی بوشهر ۱	بوشهر	۲۶,۲۵۰,۰۰۰
۳	شهرک صنعتی برازجان	دشتستان	۵,۸۵۸,۰۰۰
۴	شهرک صنعتی بندر ریگ	گناوه	۳,۶۵۰,۰۰۰
۵	شهرک صنعتی دلوار	تنگستان	۲,۷۵۲,۲۵۰
۶	شهرک صنعتی دیلم	دیلم	۳,۰۰۰,۰۰۰
۷	شهرک صنعتی آهرم	تنگستان	۲,۵۵۰,۰۰۰
۸	شهرک صنعتی خورموج	دشتی	۴,۳۵۰,۰۰۰
۹	شهرک صنعتی کنگان	کنگان	۱۹,۴۲۵,۰۰۰
۱۰	شهرک صنعتی دیر	دیر	۳,۱۰۰,۰۰۰
۱۱	ناحیه صنعتی دریایی بوشهر	بوشهر	۱۳,۲۰۰,۰۰۰
۱۲	ناحیه صنعتی لمبدان	دیر	۸,۰۸۰,۰۰۰
۱۳	ناحیه صنعتی چغادک	بوشهر	۸,۵۸۵,۰۰۰
۱۴	ناحیه صنعتی گزبلند	دشتستان	۴,۱۴۱,۰۰۰
۱۵	ناحیه صنعتی بُنه گز	تنگستان	۴,۱۰۰,۰۰۰
۱۶	ناحیه صنعتی دشتی	دشتی	۳,۸۳۸,۰۰۰
۱۷	ناحیه صنعتی بویرات	دیلم	۲,۷۵۰,۰۰۰
۱۸	ناحیه صنعتی بَنک	کنگان	۸,۵۸۵,۰۰۰

* قیمت اراضی شهرک‌ها به‌طور فصلی به‌روزرسانی می‌شود. مبالغ اعلامی براساس آخرین مصوبه قیمت سال ۱۴۰۲ است.

نحوه‌ی واگذاری اراضی شهرک‌ها و نواحی صنعتی استان بوشهر متنوع بوده است. با پرداخت ۱۰ تا ۱۰۰ درصد مبلغ کل و اقساط ۴ تا ۱۴ مرحله‌ای و پرداخت ۳ ماهه، امکان بهره‌مندی از این اراضی وجود دارد؛ همچنین مشوق‌های پرداخت از ۲۰ درصد تا ۵۰ درصد تخفیف برای سرمایه‌گذاران پیش‌بینی شده است.

کارخانه سیمان ساروج بوشهر
شهرستان کنگان

سیمای بخش صنعت

بخش صنعت و معدن استان بوشهر، مهم‌ترین بخش اقتصادی این استان است. با توجه به قابلیت‌های اقتصادی و توسعه‌ی صنعتی در دهه‌ی ۱۳۸۰، این بخش اقتصادی سهم به‌سزایی نیز در اقتصاد ملی ایفا می‌کند؛ به‌نحوی که با وجود سهم حدود ۱/۵ درصدی استان بوشهر از جمعیت و مساحت کشور، سهم بخش صنعت و معدن استان از کل تولید بخش صنعت و معدن کشور، حدود ۱۴ درصد است و رتبه‌ی دوم در این زمینه را در ایران دارد. صنعتی شدن استان بوشهر از ۱۳۷۷ و با آغاز توسعه‌ی میدان گازی پارس جنوبی رونق گرفت؛ از این سال به بعد، فازهای ۲۴گانه برنامه‌ریزی شد و هم‌زمان با راه‌اندازی پالایشگاه‌های گاز، شرکت‌های صنعتی مختلفی در مناطق جنوبی استان بوشهر فعالیت خود را در زمینه‌های صنایع نفت و گاز، صنایع پتروشیمی و صنایع پایین‌دستی صنعت نفت و گاز آغاز کردند.

براساس آمارهای برآوردی سال ۱۴۰۰، تولید ناخالص داخلی بخش صنعت استان بوشهر برای سال پایه ۱۳۹۰، معادل ۴۵۶۰ هزار میلیارد ریال بوده که معادل ۸۷,۵ درصد از تولید ناخالص داخلی استان و ۱۴ درصد از تولیدات صنعتی کل کشور است.

تا پایان سال ۱۴۰۱، ۵۲۴ واحد صنعتی با حجم سرمایه‌گذاری حدوداً ۲۷۶ میلیارد ریال و اشتغال بیش از ۲۴ هزار نفر در استان بوشهر فعال بوده‌اند.

از میان رشته‌های فعالیت‌های صنعتی، بیشترین تعداد واحدهای صنعتی استان بوشهر در دیگر رشته محصولات کانی غیرفلزی (۱۶۸ واحد)، دیگر محصولات غذایی، آشامیدنی‌ها (۹۰ واحد) و محصولات لاستیک و پلاستیک (۳۳ واحد)، فعالیت می‌کنند. این مقدار، بیش از ۵۵ درصد از کل واحدهای صنعتی فعال استان بوشهر را تشکیل می‌دهد.

مهم‌ترین کالاهای صنعتی صادراتی استان بوشهر، انواع گازهای مایع، متانول، پلی اتیلن، کود اوره گرانوله، رافینیت، نفتا، پارازابلین، آمونیاک، گوگرد گرانول و روغن پایه هستند که ارزش صادراتی آن‌ها ۱۲,۶ میلیارد دلار بوده است و ۹۵ درصد از ارزش کل صادرات استان را دربرمی‌گیرد.

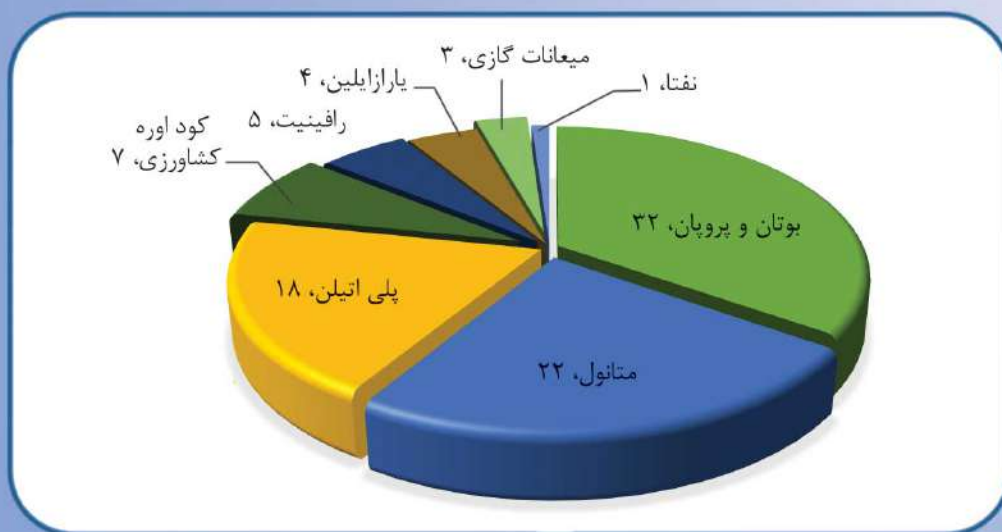
کارخانه سیمان ساروج بوشهر - شهرستان کنگان

برخی از واحدهای بزرگ صنعتی استان بوشهر

ردیف	نام واحد	محصول	ظرفیت واحد / سنگش (هزار تن)
۱	صنعتی دریایی ایران صدرا	سکو و شناور	۳۰
۲	صنایع سیمان دشتستان	سیمان خاکستری معمولی	۱۰۰۰
۳	پتروشیمی خارگ	الکل متیلیک متانول	۶۶۰
۴	بین‌المللی ساروج بوشهر	کلینکر	۱۳۴۰
۵	پتروشیمی زاگرس متانول چهارم	الکل متیلیک متانول	۳۳۰۰
۶	پتروشیمی پارس	گاز اتان	۱۶۰۰
۷	بهره‌برداری نفت و گاز گچساران	انواع گاز مایع	۲۳۰
۸	پتروشیمی کاویان	اتیلن (حاصل از تصفیه نفت خام)	۲۰۰۰
۹	پتروشیمی بوشهر	متانول	۱۶۵۰
۱۰	سیمان مَند دشتی	سیمان پرتلند	۱۲۰۰
۱۱	متانول کاوه	متانول	۲۳۱۰
۱۲	پالایش گاز فجر جم	گاز طبیعی خام به حالت گاز	۲۶۰۰۰
۱۳	پتروشیمی مبین	تولید برق از مواد نفتی (مگاوات)	۶۳۰۰
۱۴	پتروشیمی مهر	پلی اتیلن با چگالی ۹۴ یا بیشتر	۳۰۰
۱۵	پتروشیمی پردیس	اوره	۳۲۱۷

مهم ترین کالاهای صنعتی صادراتی استان بوشهر

در پایان سال ۱۴۰۱، مجموع ذخایر مواد معدنی استان بالغ بر ۲۶۵۲ میلیون تن بوده است. حدود ۸۸ درصد از ذخایر قطعی مواد معدنی استان در ۴ شهرستان دشتی، دشتستان، دیر و کنگان و حدود ۱۲ درصد باقی مانده‌ی ذخایر نیز در ۵ شهرستان تنگستان، عسلویه، جم، دیلم و گناوه قرار دارند. عمده‌ی معادن فعال استان یعنی حدود ۹۱,۵ درصد، به ۳ ماده معدنی سنگ لاشه و سنگ گچ و واریزه کوهی و حدود ۸,۵ درصد آن به ۴ ماده‌ی دیگر شامل سنگ آهک، مارن، آلویوم و مرمیت تعلق دارد. تا پایان سال ۱۴۰۱، تعداد معادن استان ۲۵۹ معدن با استخراج سالیانه حدود ۲۶,۵ میلیون تن بوده که ذخیره‌ی قطعی کلی آن‌ها ۲۶۶۵ میلیون تن است. تا پایان این سال، تعداد معادن فعال استان ۱۵۲ معدن بوده است.

واریزه کوهی بادام زار دشتی

قیمت مصوب اراضی و نحوه‌ی واگذاری زمین در شهرک‌ها و نواحی صنعتی*

ردیف	نام شهرک / ناحیه صنعتی	نام شهرستان	قیمت مصوب سال ۱۴۰۲ (ریال برای هر مترمربع)
۱	شهرک صنعتی بوشهر ۲	بوشهر	۸,۲۸۲,۰۰۰
۲	شهرک صنعتی بوشهر ۱	بوشهر	۲۶,۲۵۰,۰۰۰
۳	شهرک صنعتی برازجان	دشتستان	۵,۸۵۸,۰۰۰
۴	شهرک صنعتی بندر ریگ	گناوه	۳,۶۵۰,۰۰۰
۵	شهرک صنعتی دلوار	تنگستان	۲,۷۵۲,۲۵۰
۶	شهرک صنعتی دیلم	دیلم	۳,۰۰۰,۰۰۰
۷	شهرک صنعتی آهرم	تنگستان	۲,۵۵۰,۰۰۰
۸	شهرک صنعتی خورموج	دشتی	۴,۳۵۰,۰۰۰
۹	شهرک صنعتی کنگان	کنگان	۱۹,۴۲۵,۰۰۰
۱۰	شهرک صنعتی دیر	دیر	۳,۱۰۰,۰۰۰
۱۱	ناحیه صنعتی دریایی بوشهر	بوشهر	۱۳,۲۰۰,۰۰۰
۱۲	ناحیه صنعتی لمبدان	دیر	۸,۰۸۰,۰۰۰
۱۳	ناحیه صنعتی چغادک	بوشهر	۸,۵۸۵,۰۰۰
۱۴	ناحیه صنعتی گزبلند	دشتستان	۴,۱۴۱,۰۰۰
۱۵	ناحیه صنعتی بُنه گز	تنگستان	۴,۱۰۰,۰۰۰
۱۶	ناحیه صنعتی دشتی	دشتی	۳,۸۳۸,۰۰۰
۱۷	ناحیه صنعتی بویرات	دیلم	۲,۷۵۰,۰۰۰
۱۸	ناحیه صنعتی بَنک	کنگان	۸,۵۸۵,۰۰۰

* قیمت اراضی شهرک‌ها به‌طور فصلی به‌روزرسانی می‌شود. مبالغ اعلامی براساس آخرین مصوبه قیمت سال ۱۴۰۲ است.

حدود ۱۳۶ هزار هکتار اراضی مستعد کشاورزی در استان بوشهر قرار دارد که ۱۳ درصد از کل مساحت استان را و سهمی معادل ۲ درصد از کل اراضی کشاورزی کشور را به خود اختصاص داده است. ۲۳۷ هزار هکتار جنگل و ۱۲۶۲ هزار هکتار مرتع و بیابان جزء منابع طبیعی استان هستند.

در سال زراعی ۱۴۰۲، ۱۷۶ هزار هکتار از اراضی کشاورزی استان به زیر کشت رفته است. ۱۳۶ هزار هکتار اراضی زراعی، ۱۱۵۳ هزار تن و ۴۰ هزار هکتار اراضی باغی، ۳۳۰ هزار تن و جمعا حدود ۱۴۸۳ هزار تن محصولات زراعی و باغی را تولید کرده‌اند.

تعداد دام سبک و سنگین به ترتیب یک میلیون و ۴۰۲ میلیون رأس و تعداد واحدهای صنعتی پرورش دام و طیور استان ۵۰۱ واحد است که سالانه بالغ بر ۸۸ هزار تن از انواع تولیدات دامی اعم از گوشت قرمز و سفید و دیگر محصولات دامی را تولید می‌کنند. میزان تولید و صید آبزیان استان در سال ۱۴۰۲، بالغ بر ۹۴ هزار تن بوده است. حدود ۶۵ هزار تن ماهی و میگو از آب‌های استان صید و بیش از ۲۸ هزار تن میگوی پرورشی از سطحی بیش از ۶۵۰۰ هکتار مزارع فعال، برداشت شده است.

تعداد گلخانه‌های استان برابر با ۳۶۰ گلخانه با سطح ۲۱۵,۷ هکتار بوده که نسبت به سال‌های قبل حدود ۴ درصد رشد داشته است. حمایت‌های دولت در پرداخت تسهیلات ارزان‌قیمت در این زمینه نیز مؤثر می‌باشد. ارزش افزود بخش کشاورزی استان، ۷۶۱۵۷ میلیارد ریال و معادل ۱,۵۷ درصد از ارزش افزوده‌ی بخش کشاورزی کل کشور است.

محصولات عمده‌ی زراعی استان بوشهر در سال ۱۴۰۲، شامل غلات، سبزیجات، صیفی‌جات، نباتات علوفه‌ای و دانه‌های روغنی است. وزن کل تولید محصولات زراعی استان بیش از ۱ میلیون و ۲۶۱ هزار تن بوده است.

محصولات باغی استان شامل انواع میوه‌های گرمسیری، نیمه‌گرمسیری، میوه‌های سردسیری، محصولات گلخانه‌ای، گیاهان دارویی، آپارتمانی و درختچه‌های زینتی است. خرما جزء مهم‌ترین محصولات باغی استان، به شمار می‌آید. سطح زیر کشت نخل‌های استان، ۳۴ هزار هکتار است که حدود ۱۳ درصد از نخل‌های کشور را شامل می‌شود که بالغ بر ۸۶ درصد از باغ‌های استان را نخل‌ها تشکیل می‌دهند.

جدول محصولات عمده‌ی باغی استان و حجم تولید آن‌ها

نوع محصول	سطح زیر کشت (هزار هکتار)	تولید (هزار تن)
خرما	۳۴	۱۹۰
مرکبات	۴/۵	۶۹
محصولات گلخانه‌ای	۰/۱۷۳	۳۴

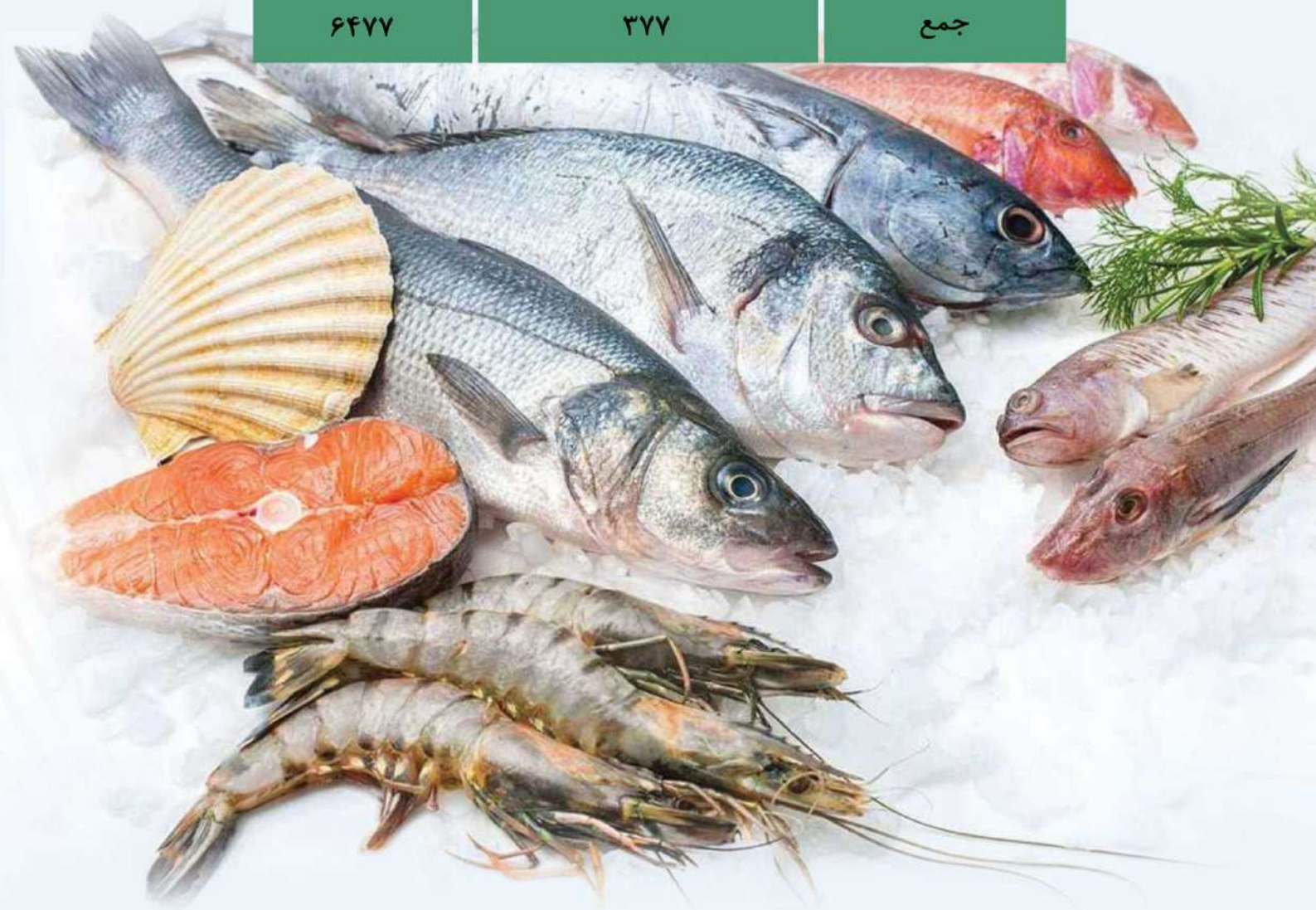
واحدهای صنعتی با پروانه‌ی بهره‌برداری پرورش دام و طیور استان

نوع محصول	تعداد واحد	ظرفیت (راس، قطعه)
مرغ گوشتی	۲۱۸	هر دوره ۷۹۴۰ هزار
مرغ تخم‌گذار	۱	۴۰۰۰۰
گاو شیری	۱۸	۹۹۹
پروراندی گوساله	۱۹۹	۳۴۸۵۰
پروراندی بَره	۳۱	۹۹۰۰
جمع	۴۶۷	۸۰۲۵۷۴۹

در استان بوشهر تا پایان سال ۱۴۰۲، تعداد ۲۸۰ واحد صنایع تبدیلی بخش کشاورزی با ظرفیت تولید تجمیعی ۸۵۱ تن در سال فعال بوده‌اند.

تعداد اشتغال	تعداد واحدهای صنایع تبدیلی	گروه صنایع
۳۱۸۵	۱۰۶	باغی
۸۰۴	۶۱	زراعی
۶۵۲	۲۷	دام طیور
۱۲۵۶	۴۳	شیلاتی
۵۸۰	۱۴۰	سردخانه
۶۴۷۷	۳۷۷	جمع

صنایع بسته‌بندی و فرآوری خرما از عمده‌ترین صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی است. در سال ۱۴۰۲، تعداد این صنایع ۱۰۶ واحد با ظرفیت ۱۳۴ هزار تن بوده که نسبت به سال گذشته حدود ۱۹ درصد از نظر تعداد و ۳۴ درصد از نظر ظرفیت افزایش یافته است. ظرفیت این صنایع بالغ بر ۸۱ درصد خرمای تولیدی استان می‌باشد.

در سال ۱۴۰۲، مهم‌ترین محصولات کشاورزی و صنایع غذایی استان بوشهر به‌ترتیب بیشترین مقدار ارزش صادراتی عبارت‌اند از: میگوی دریایی و پرورشی، گوجه‌فرنگی، هندوانه، خربزه، انواع سبزیجات تازه، انواع کلم، انواع کاهو، انواع حبوبات، خیار سبز، ماهی زنده و سیب درختی که وزن و ارزش کل صادرات این گروه حدود ۳۳۷ هزار تن و ۱۹۷ میلیون دلار بوده است.

رتبه و جایگاه بخش کشاورزی در استان بوشهر

کشاورزی استان به‌خصوص در زمینه‌ی خرما، سبزی، صیفی و شیلات جایگاه ویژه‌ای را به خود اختصاص داده است. رتبه‌های ملی کسب شده در بخش کشاورزی استان به شرح زیر است:

- رتبه‌ی اول تولید گوجه‌فرنگی خارج از فصل در کشور؛
- رتبه‌ی اول تولید میگوی پرورشی در کشور؛
- رتبه‌ی اول صنایع بسته‌بندی خرما در کشور؛
- رتبه‌ی اول تولید نشای گوجه‌فرنگی با دستگاه‌های تمام اتوماتیک در کشور؛
- رتبه اول شاخص‌های کیفی پرورش طیور گوشتی کشور؛
- رتبه‌ی سوم سطح زیر کشت خرما در کشور؛
- رتبه‌ی دوم تولید خرما در کشور.

معرفی شهرک‌های کشاورزی و شیلاتی استان بوشهر

از بین ۱۰ شهرک کشاورزی استان بوشهر در زمینه‌ی آبی‌پروری و گلخانه‌ی عملیات اجرایی و واگذاری ۵ شهرک پایان پذیرفته‌است. در مجموع، ۳۶۱۱ هکتار مزرعه پرورش میگو به بهره‌برداری رسیده‌است. حدود ۱۷۰۰ هکتار مزرعه‌ی پرورش میگو در حال واگذاری، ۱۰۲ هکتار گلخانه در مرحله‌ی فراخوان و ۸ هکتار گلخانه نیز با مشارکت بخش خصوصی در حال انجام می‌باشد.

در پایان سال ۱۴۰۲، ۳ شهرک گلخانه‌ای مجموعاً به مساحت ۲۳۹ هکتار شامل تنوب در شهرستان گناوه، چاه گاه در شهرستان دشتی و رستمی و فاز ۱ شهرستان تنگستان، مختص فعالیت‌های گلخانه‌ای بوده‌اند که به‌ترتیب در مرحله‌ی اتمام، پیش از واگذاری، پیشرفت فیزیکی ۲۰ درصدی و در مرحله‌ی واگذاری به سرمایه‌گذار هستند. همچنین ۲۲۷ هکتار از اراضی روستای جزیره در شهرستان گناوه به‌منظور پرورش ماهی شناسایی و در حال واگذاری به سرمایه‌گذار است. سایت پرورش میگوی رودشور در شهرستان گناوه نیز در زمینه‌ی به مساحت ۳۶۲۶ هکتار، شهرک کشاورزی با کاربری پرورش میگو در حال فعالیت و ۹۰۰ هکتار از اراضی در سال جاری زیر کشت است و مابقی اراضی در مرحله‌ی بهره‌برداری هستند.

حمایت‌ها و مشوق‌های سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی استان بوشهر

- بیمه محصولات کشاورزی؛
- بخشودگی مالیاتی؛
- پرداخت جوایز صادراتی؛
- توزیع یارانه‌های دولتی؛
- تأمین اعتبار و تسهیلات بانکی؛
- خرید تضمینی دولت از محصولات کشاورزی؛
- خدمات مشاوره‌ای؛
- هزینه پایین انرژی و امور زیربنایی.

استان بوشهر با شرایط اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و بستر مناسب طبیعی و اقلیمی، استانی با قدرت دستیابی به آبهای ساحلی و بهره‌برداری از آنها و زمینه‌های مناسب توسعه‌ی آبی‌پروری به حساب می‌آید. از ۱۰ شهرستان استان ۷ شهرستان مرز آبی دارند که در مجموع ۳۵ درصد از مرزهای آبی جنوب کشور را شامل می‌شود.

صید و صیادی

تعداد بنادر صیادی استان در سال ۱۴۰۲ برابر با ۱۶ بندر و تعداد مراکز تخلیه‌ی صید، ۳۷ مرکز با ظرفیت ۲۰۰ هزار تن است. در این سال، ۱۰۱۶۵ نفر صیاد با ۲۰۳۲ فروند شناور صیادی شامل ۱۴۷۳ فروند قایق، ۵۳۸ فروند لنج و ۲۱ فروند کشتی، عملیات صید انواع آبزیان را انجام داده‌اند.

میزان صید آبزیان در آب‌های ساحلی استان بوشهر در سال ۱۴۰۱ (تن)

میگو	ماهی	کفزیان	سطح زی ریز	سطح زی درشت
۱۹۰۱	۶۱۳۴۴	۲۹۱۴۱	۲۴۴۰	۲۹۷۶۳

تکثیر و پرورش میگو

ظرفیت و قابلیت‌های توسعه‌ای استان بوشهر برای تولید میگوی پرورشی از جمله وجود ۱۲ سایت پرورش میگو و ۲۳ کارگاه فعال برای تکثیر میگو و توان بالای تولید لارو میگو، این صنعت را به یکی از قابلیت‌های توسعه استان تبدیل کرده است. میزان تولید میگوی پرورشی در سال ۱۴۰۲ بیش از ۶۰ درصد از تولید میگوی پرورشی کشور یعنی بالغ بر ۲۴ هزار تن میگوی پرورشی بوده است. این مقدار میگو، در ۳۷۳ مزرعه و در وسعت ۶۱۹۸ هکتار تولید شده است. برای این حجم از تولید، بیش از ۲,۴ میلیارد لارو میگو را در مزارع رهاسازی کرده‌اند. پیش‌بینی می‌شود با توجه به افزایش اراضی واگذار شده و ذخیره‌سازی انجام شده، تا پایان سال ۱۴۰۳، حجم تولید به ۴۷ هزار تن برسد.

سطح زیر کشت میگوی واگذار شده فعلی: ۹۰۳۲ هکتار؛

سطح زیر کشت میگوی در حال تکمیل: ۴۶۵۰ هکتار؛

سطح شناسایی شده تا ۱۴۰۱ با قابلیت واگذاری: ۷۴۴۰ هکتار؛

مجموع ظرفیت ذخیره سازی میگوی پرورشی (شناسایی شده تا ۱۴۰۱): ۲۱ هزار و ۱۲۲ هکتار.

کارگاه های تولید بچه میگو

تعداد کارگاه های تکثیر بچه میگوی فعال: ۲۳ واحد؛

ظرفیت تولید بچه میگو تا سال ۱۴۰۱: ۳ میلیارد قطعه پُست لارو ۱۲ روزه؛

نیاز تولید بچه میگو تا افق ۱۴۰۴: ۳,۷ میلیارد قطعه پُست لارو ۱۲ روزه.

تعداد و ظرفیت مراکز فراوری

تعداد مراکز فراوری فعال: ۳۵ واحد؛

تعداد مراکز فراوری غیر فعال: ۸ واحد؛

ظرفیت اسمی فراوری: ۶۰ هزار تن؛

ظرفیت اسمی نگهداری: ۹۰ هزار تن.

پرورش ماهی در قفس

تعداد کارگاه‌های تکثیر بچه‌میگوی فعال: ۲۳ واحد؛

ظرفیت تولید بچه‌میگو تا سال ۱۴۰۱: ۳ میلیارد قطعه پُست‌لارو ۱۲ روزه؛

نیاز تولید بچه‌میگو تا افق ۱۴۰۴: ۳,۷ میلیارد قطعه پُست‌لارو ۱۲ روزه.

تولید و پرورش ماهیان دریایی در استخرهای خاکی و بتونی

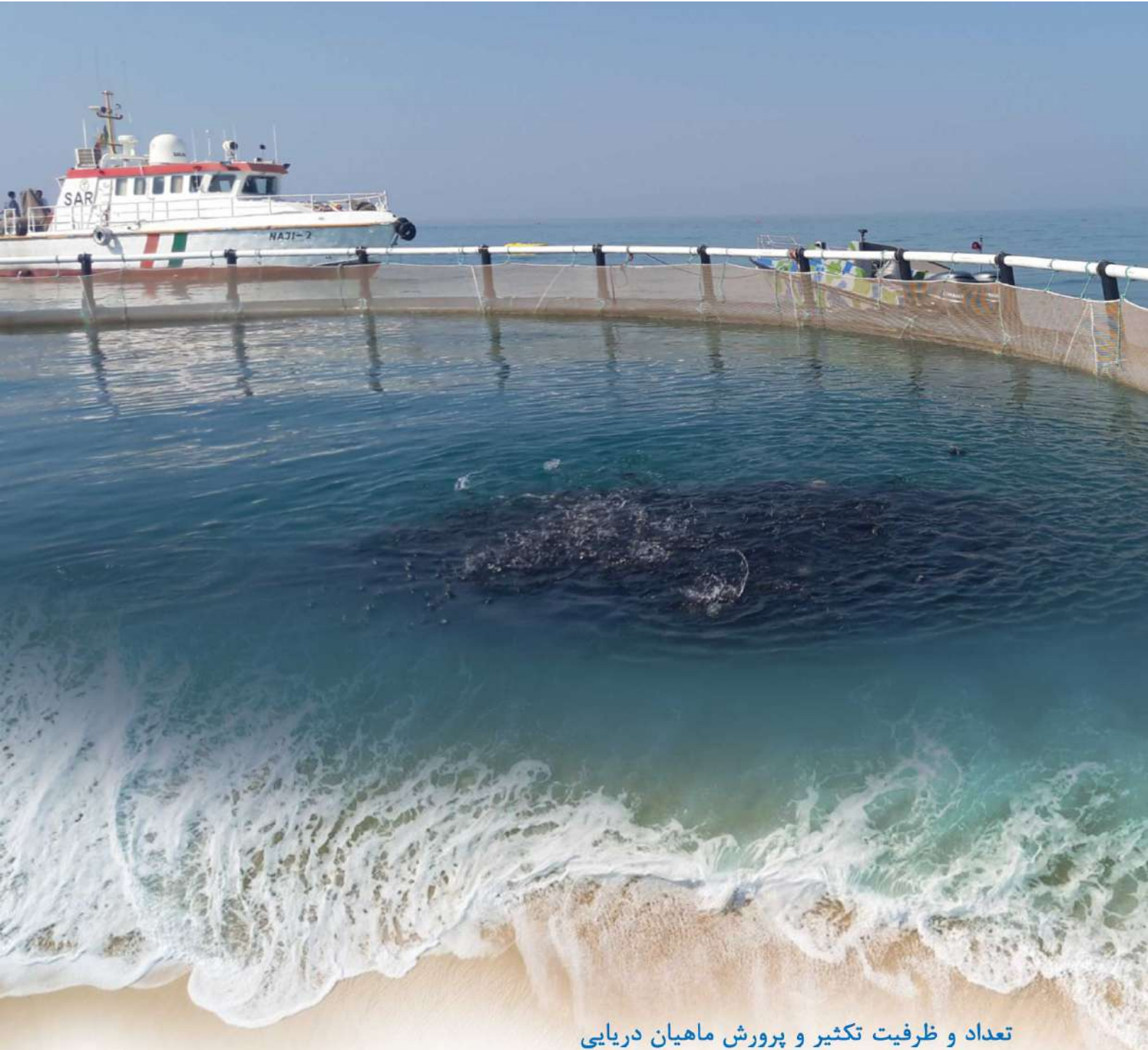
سالانه تعداد ۷ مزرعه‌ی پرورش ماهی به مساحت ۳۰۰ هزار متر مربع به میزان ۲۶۸۵۰۰ قطعه به زیر کشت

ماهی رفته است. از این میزان، ۱۲۶ تن ماهی سیب‌س آسیایی برداشت شده است. در بخش استخرهای

بتونی و پیش‌ساخته ۱۸ تن ماهی سیب‌س در ۳ مزرعه‌ی ۱۴ استخری به مساحت تقریبی ۱۴۴۰ متر مکعب،

برداشت و در مجموع، ۱۴۴ تن ماهی سیب‌س از استخرهای خاکی و بتونی استان برداشت شده است.

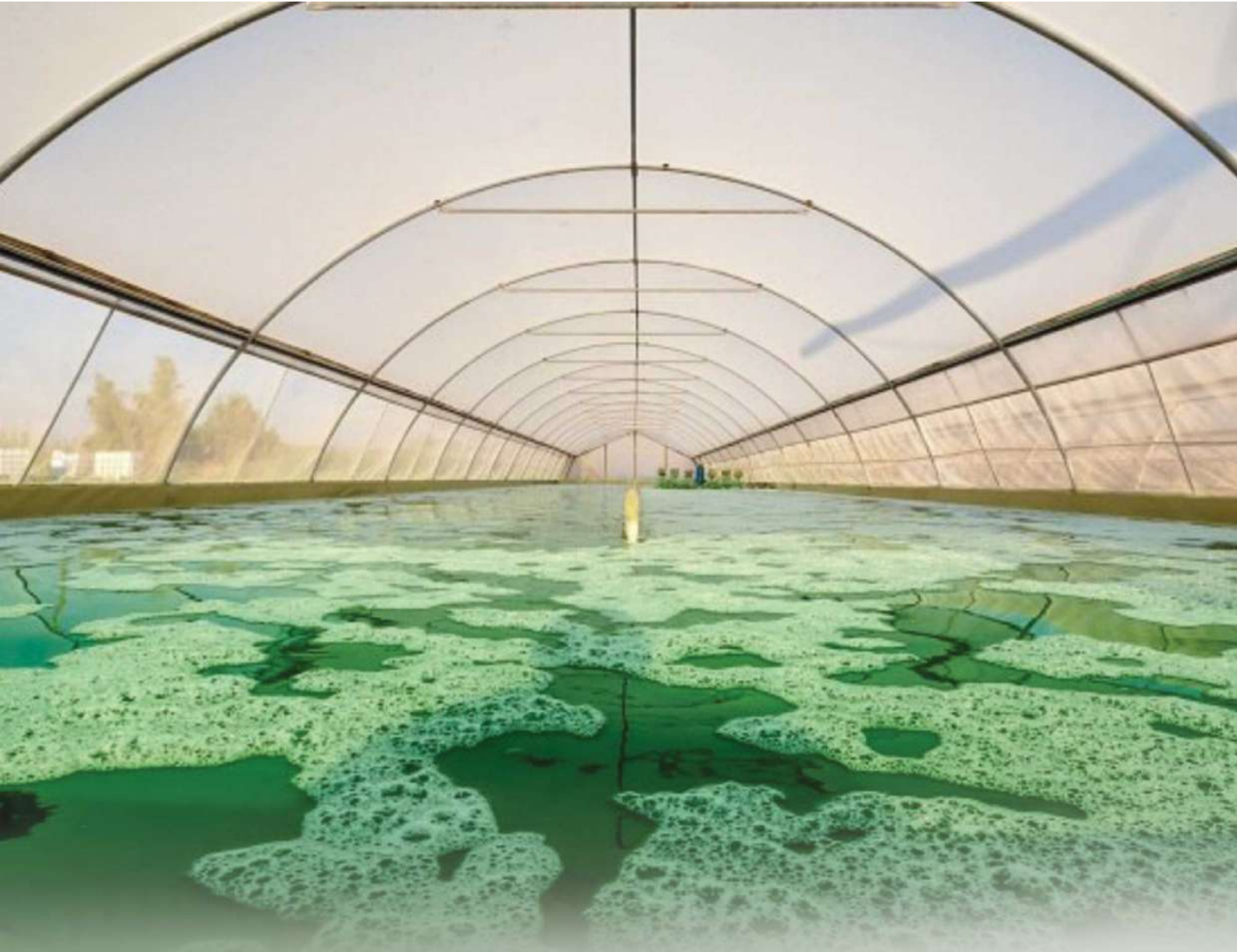
تعداد و ظرفیت تکثیر و پرورش ماهیان دریایی

تا سال ۱۴۰۲، ۴۰ سرمایه‌گذار خصوصی برای احداث مراکز تکثیر ماهیان دریایی و به‌منظور تأمین بچه‌ماهی مورد نیاز جذب شده‌اند.

تعداد مراکز فعال: ۲ مرکز

ظرفیت اسمی تولید: ۱۵ میلیون قطعه.

ظرفیت تولید بچه‌ماهی دریایی در استان در سال ۱۴۰۲: ۹۵۰۰ قطعه نرسری به‌علاوه ۵۰۰ هزار قطعه در مرکز تکثیر رود جلّه گناوه.

تعداد و ظرفیت مراکز دیگر آبزیان

- تعداد مراکز فعال ماهیان زینتی: ۲ مرکز؛
- ظرفیت اسمی کلی تولید: بوشهر ۵۰۰ هزار تن، دشتستان ۵۵۰ هزار تن؛
- تعداد مراکز فعال تکثیر و پرورش زالوی طبی: یک مرکز در شهرستان دشتی با ظرفیت اسمی تولید ۲۰ هزار قطعه؛
- میزان تولید کنونی مرکز زالو: ۳۵ هزار قطعه؛
- تعداد مراکز فعال کرم نرئیس: ۲ مرکز، واقع در شهرک زیست‌فناوری دلووار
- ظرفیت اسمی تولید: ۲ مرکز، جمعا ۴۰ تن؛
- تعداد مراکز تکثیر و پرورش جلبک: ۵ مرکز فعال با ظرفیت اسمی کلی تولید، ۴۰ تن در سال؛

فراورده های جلبک

سابقه‌ی سکونت اقوام و تمدن‌های گوناگون به‌ویژه در عهد عیلامیان و هخامنشیان و ساسانیان در استان بوشهر، جاذبه‌های گردشگری و میراث فرهنگی گران‌قدری را در این استان به‌وجود آورده است. همچنین وجود ۲۲ جزیره و شبه‌جزیره، جاذبه‌های طبیعی، زیستگاه‌ها، محل مهاجرت انواع پرندگان و گونه‌های نادر دریایی، جنبه‌های گردشگری طبیعت را در این استان ایجاد کرده است. مناطقی از استان از جمله پارک ملی نای‌بند، مناطق حفاظت‌شدهٔ مُند و حِلّه، مأمن این جاذبه‌های اکولوژیک هستند. در مناطق جنوبی نیز، جنگل‌های زیبای مانگرو (حَرّا) از جاذبه‌های کم‌نظیر طبیعی استان بوشهر در سطح جهانی به‌شمار می‌روند.

ترکیب جاذبه‌های گردشگری استان بوشهر شامل ۱۵ اثر طبیعی و ۳۳۱ اثر غیرمنقول (تپه، محوطه و بنا) می‌باشد؛ همچنین شهرستان‌های بوشهر و دشتستان به‌ترتیب با ۳۹ و ۲۲ درصد، بیشترین سهم و شهرستان‌های عسلویه و دیلم به‌ترتیب با ۳ و ۱/۹ درصد کمترین سهم را از نظر پراکنش جاذبه‌ها در سطح شهرستان دارند.

در پایان سال ۱۴۰۲ تعداد آثار ثبتی ناملموس، ۱۰۷ اثر و تعداد آثار منقول (اشیاء)، ۲۸ شیء است. تعداد گردشگران ورودی به استان بیش از ۷۴۸۰ هزار نفر است.

جاذبه‌های طبیعی

استان بوشهر با چشم‌اندازهای زیبای ساحلی، تالابی، جنگلی، کوهستانی و دشتی از محیطی زیبا برخوردار است. پارک ملی دریایی نایبند با مساحتی بالغ بر ۴۵۰۰۰ هکتار، در حد فاصل استان هرمزگان و بوشهر و در ۳۲۰ کیلومتری جنوب شرقی شهر بوشهر می‌باشد. در بخش آب‌های آزاد موجود در پارک می‌توان انواع دلفین و نهنگ را مشاهده کرد.

جزایر چهارگانه مُند در آب‌های ساحلی غرب منطقه مُند قرار دارند. مجموعه‌ای از ۴ جزیره با نام‌های ام‌سیله (خان)، جبرین (تهمادون)، نخیلو و ام‌الکرم، به‌علت نداشتن سکنه، محیط امنی را برای لانه‌سازی، تخم‌گذاری پرستوها، لاک‌پشته‌های دریایی و دیگر پرندگان ایجاد کرده‌اند.

کوه نمک جاشک نیز در فاصله ۱۴۴ کیلومتری جنوب شرقی بندر بوشهر
و با وسعت ۳۶۶۶ هکتار در کنار روستای جاشک، واقع شده است که یکی
از بزرگ‌ترین و فعال‌ترین و زیباترین گنبدهای نمکی ایران است.

تعداد کل بازدیدکنندگان از موزه‌ها و بناهای تاریخی استان در سال ۱۴۰۲ حدود ۲۱۷ هزار نفر بوده است. مهم‌ترین بناهای تاریخی ثبت شده استان بوشهر عبارت‌اند از: دژ برازجان (کاروانسرای مشیرالملک)، کاخ چرخاب، کاخ بردک سیاه، گوردختر، کوشک اردشیر، پل مشیر، چهل‌خانه و بندر سیراف.

عمارت ملک- بوشهر

گور دختر - شهرستان دشتستان

همچنین ۹ موزه در شهرستان‌های استان بوشهر پذیرای گردشگران هستند که عبارت‌اند از: موزه مردم‌شناسی، موزه خانه موسیقی شب‌دیز (خصوصی)، موزه دریا و دریانوردی، موزه منطقه‌ای خلیج فارس، موزه تاریخ پزشکی خلیج فارس (مشارکتی)، موزه تجارت دریایی (مشارکتی)، موزه منزل شهید رئیس‌علی دلواری، موزه کاروان‌سرای مشیرالملک (دژ برازجان)، موزه باستان‌شناسی سیراف.

موزه منطقه ایی خلیج فارس

موزه مردم شناسی

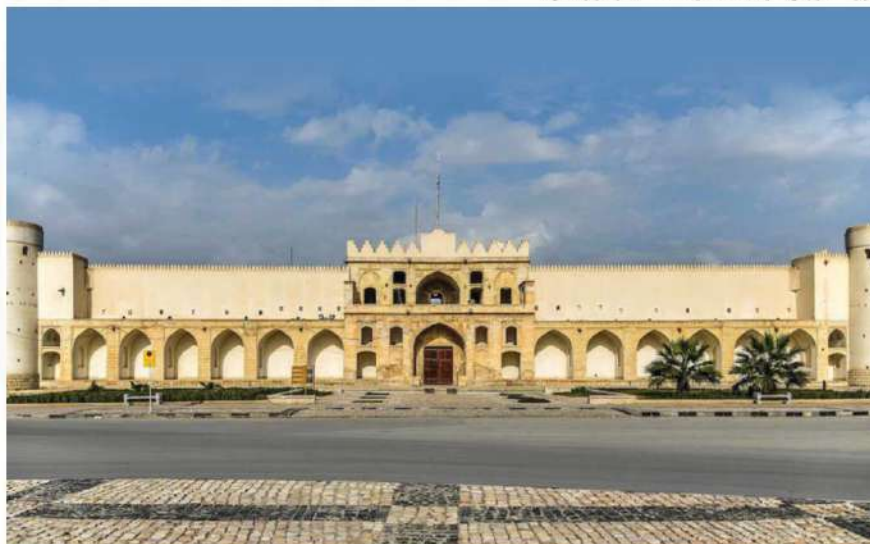
موزه تاریخ پزشکی خلیج فارس

موزه منزل شهید رئیسعلی دلواری

موزه کاروانسرای مشیرالملک (دژ برازجان)

موزه دریا و دریانوردی

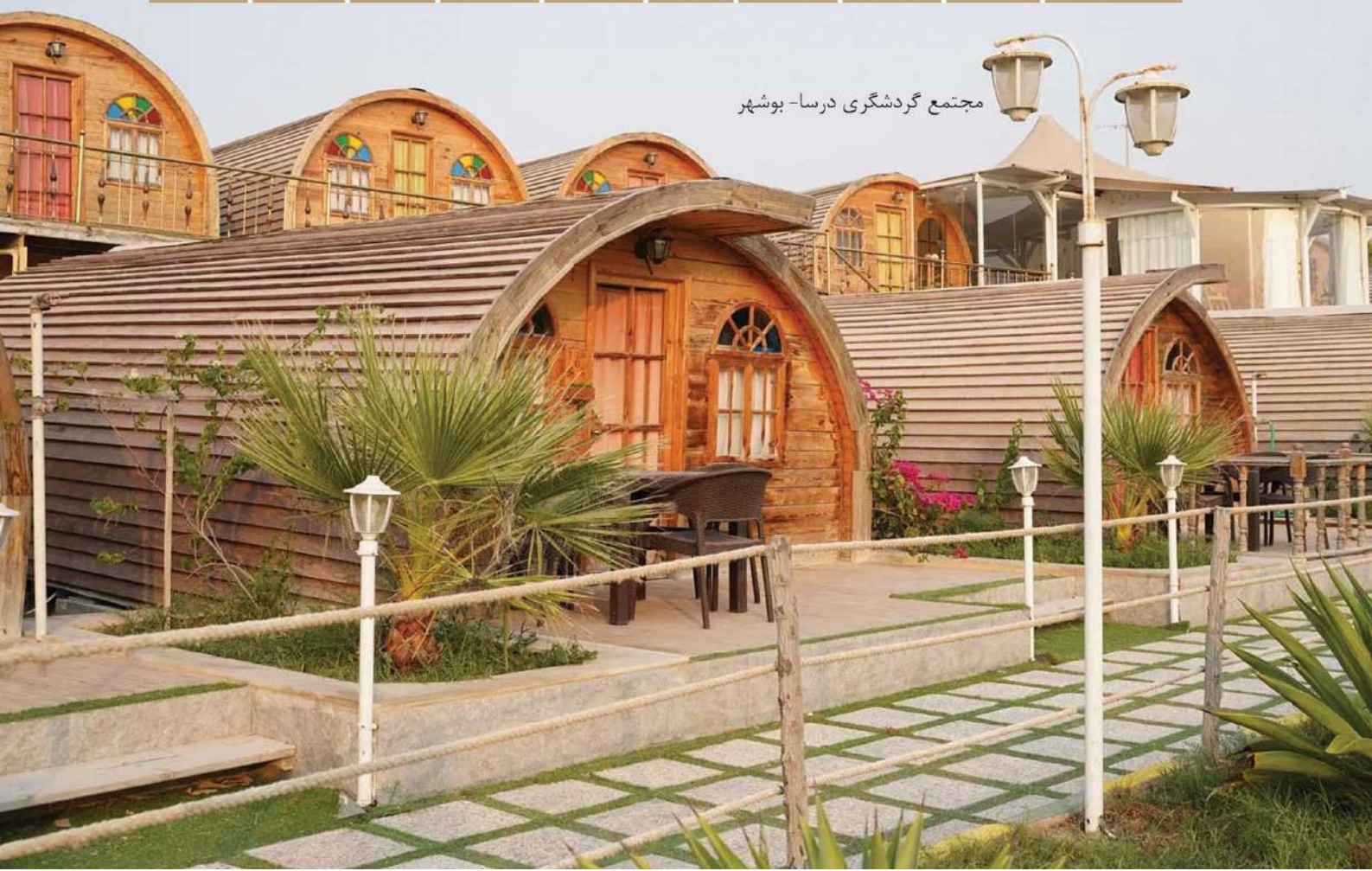
سیراف

ظرفیت تأسیسات اقامتی هتل و هتل بوتیک سنتی استان بوشهر در سال ۱۴۰۲ برابر با ۳۱۵۶ تخت بوده است.

شهرستان	هتل و هتل بوتیک سنتی			هتل آپارتمان			مهمان پذیر		
	تعداد	تعداد اتاق	تعداد تخت	تعداد	تعداد اتاق	تعداد تخت	تعداد	تعداد اتاق	تعداد تخت
بوشهر	۱۰	۳۳۱	۹۵۸	۶	۱۴۰	۴۰۲	۶	۱۱۰	۲۶۶
جم	۲	۷۲	۱۳۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰
دشتستان	۱	۷۰	۲۵۰	۰	۰	۰	۱	۲۲	۷۰
دیلم	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۳۰	۸۱
عسلویه	۵	۱۷۵	۴۲۴	۴	۱۰۱	۲۵۵	۲	۴۵	۱۱۸
کنگان	۲	۳۹۸	۱۰۴۵	۳	۱۷۱	۳۷۵	۰	۰	۰
گناوه	۳	۱۱۸	۳۴۳	۱	۱۰	۲۰	۲	۴۱	۱۱۲
جمع	۲۳	۱۱۶۴	۳۱۵۶	۱۶	۵۰۲	۱۰۵۲	۱۳	۲۴۸	۶۴۷

مجتمع گردشگری درسا- بوشهر

در کنار مراکز اقامتی فوق، خانه‌های مسافر، مجتمع‌های گردشگری، بوم‌گردی و اقامتگاه‌های سنتی نیز قرار دارند که تعداد آن‌ها مجموعاً ۸۵ واحد است.

اقامتگاه بوم گردی سرای خیام- دلوار

اقامتگاه بوم گردی پنج دری- دلوار

اقامتگاه بومگردی آهید- کنگان

